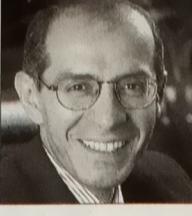

Düşlerin yüzyılı

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

Bir onyılın, yüzyılın son gününde yazıyor olmak bana heyecan

veriyor. Zaman denilen o 'bulunmuş' kavramın somutlaştığını görüyor insan. Bu da insanın, kendisiyle hesaplaşmasını getiriyor. Hesaplaşma dediğim şey insanın boşluğu dinlemesi ve kendisine dönmesidir. Bulduğu yeri bir kez daha doğrulama çabasıdır. Yıldönümlerinin varsa eğer bir anlamı buradadır.

Malraux, "Bir insan hayatı hiçbir şeydir ama hiçbir şey bir insan hayatının yerini tutamaz" diyordu. Gerçekten de yaşanmış şu son onyıla bakınca, insan bu sözün doğruluğunu bir kez daha anlıyor. Çünkü, insan aslında düşlerin yaratığıdır. Daima bir ütopyanın arkasındadır insan. Yaratıcılık dediğimiz şey bu düşlerin ve muhayyilenin dışavurumundan başka bir şey midir? Bu nedenle insan kadar kendi kurduğu sanal, yokdünyalar içinde yaşayan başka bir yaratık daha yok evrende. Onu kendi dünyasında somutlaştırmadıkça dışarıdaki dünyanın gerçeği kendi başına hiçbir şey ifade etmez insana.

Onyıl öncesi tam da bu noktadan kopuyordu. Yirminci yüzyıl insan yaratıcılığının ve yıkıcılığının yüzyılı olmuştu. Başka hiçbir zaman parçasında yaşanmamış 'dünya savaşları' bu yüzyılda yapılmış, fakat son onyıla girene kadar bitmemişti. İnsanlık, ideologyaların içinden dünyaya bakmayı ve o tutsaklığı kendisine rağmen yaşamayı adeta bir kader gibi sırtlanmıştı. Berlin Duvarı'nın yıkılması o nedenle önemliydi. İnsanlığın artık belli bir erginliğe vardığını gösteriyordu.

Onyıl öncesi bu iklimde mayalanmıştı. Artık özgürlükler döneminin başladığına inanılıyordu. Ama ardından gelen savaşlar, milliyetçi kalkışmalar, felaketler, şimdi insanlığı yeni bir yüzyılın eşiğinde bütün heyecanına rağmen karamsar yapıyor. Ayrıca 90'lar kahramanları, ikonaları, mitleri olmayan, biraz yitik, çokça coşkuz bir dönemdi. Şimdi kimseye söylemediği gizli bir korku büyüyor insanın içinde.

Gerçekten korkmak gerekir mi? Bence hayır. İnsanlık, her şeye rağmen artık kendisini aşmayı ve kendi 'tek' doğrusundan vazgeçmeyi öğrendi. Bu, belki zayıf ama gene de tutunulacak biricik daldır. Ama yeterli değildir. Çünkü eğer yeterli olsaydı savaşlar hiç çıkmazdı. Oysa yalnız geçmişte kalanlar değil, gelecekteki savaşlar da birer gerçek olarak duruyor önümüzde. İnsanın, tarihi yapmakta ne yazık ki yetersiz kalan 'iyi niyeti'

o olumsuzlukların doğmasını engellemiyor; ancak onların içinden çıkılmasına yetiyor. Çünkü, bütün o süreci hazırlayan, bizim irademiz dışında gelişen çok daha somut koşullar var. Bütün iş de onların değiştirilmesi, aşılması... Yeni bir onyıla girerken dayanılacak tek umut burada gizlidir.

Gene de zaman bitiyor işte. Bu, zamanın hiç bitmediğinin bir göstergesi. İnsanın bütün trajedisi de burada yatıyor. Zamana karşı ve zamana rağmen yaşamak. Bu, geçmişe değil, geleceğe bakmakla mümkün. Hayalin işlemeye başladığı, insanın düş kurduğu tek yer o, gelecek, çünkü. Öyleyse, bir gelecek onyılı ya da yüzyılı düşlerin kumaşından kesmekte hiçbir sakınca yok. Boşuna mı diyor şair, insan âlemde hayal ettiği müddetçe yaşar diye!..